gemeente
Barneveld

Organisatieonderdeel: Dienstverlening
Mail behandelaar: P.Visser2@barneveld.nl
Telefoonnummer:

Raadsvoorstel nr.2796
Barneveld,
Portefeuillehouder: B. Wijnne

Onderwerp: **Groeidocument van het Regionaal Perspectief Landelijk Gebied Foodvalley**

Samenvatting raadsvoorstel

Uw raad wordt voorgesteld kennis te nemen van het Groeidocument van het Regionaal Perspectief Landelijk gebied en daarop geen wensen en bedenkingen in te brengen.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. Geen wensen en bedenkingen in te brengen ten aanzien van het groeidocument van het Regionaal Perspectief Landelijk Gebied Foodvalley

1. Inleiding

Het landelijk gebied staat in Nederland volop in de schijnwerpers: er zijn opgaven op het gebied van uitstoot van stikstof en fijnstof, het klimaat, bodem en waterkwaliteit. Daarnaast is er behoefte aan duurzame voedselproductie, meer woningen met bijbehorende voorzieningen en vraagt de energietransitie ruimte. Dit geeft veel onzekerheid voor boeren, ondernemers in het landelijk gebied en bewoners. Er is dan ook dringend behoefte aan een langjarig perspectief waar velen op kunnen vertrouwen en bouwen de komende jaren. De opgaven waar we op dit moment voor staan werken per regio in Nederland op verschillende manieren door. Hierdoor is er voor de uitvoering van de landelijke doelen maatwerk nodig. Het RPLG biedt dit perspectief en de gevraagde maatwerk voor de gemeenten in regio Foodvalley.

Het RPLG legt de relatie tussen enerzijds de Strategische Agenda en Regionale Ruimtelijke Verkenning. En anderzijds de nationale doelstellingen uit het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Met het RPLG beschouwt de regio Foodvalley samen met de gemeenten de verschillende opgaven in het landelijk gebied in onderlinge samenhang.

De provincies hebben rondom de NPLG doelstellingen een centrale rol gekregen. De provincies hebben als opdracht gekregen om samen met medeoverheden en gebiedspartners maatregelen uit te werken voor NPLG-doelstellingen. Met het RPLG doen wij als gezamenlijke gemeenten, in regio Foodvalley verband, een regionale vertaling van die doelen. Deze provinciale gebiedsplannen worden uiteindelijk door het Rijk vastgesteld.

In het najaar van 2022 heeft uw raad kennis genomen van de Contourennotitie voor het RPLG, de agenda voor de uitwerking én voor onze inzet in de gebiedsplannen van de provincies Gelderland en Utrecht m.b.t. de regio Foodvalley. De contourennotitie beschreef de opgaven, uitgangspunten en ontwerpprincipes voor de uitwerking tot het definitieve RPLG. Een deel van de gemeenteraden van de Foodvalley-gemeenten hebben in het najaar van 2022 de gelegenheid benut om wensen en bedenkingen op de contourennotitie in te brengen. Deze zijn betrokken bij het opstellen van het voorliggende groeidocument.

Het groeidocument
Het groeidocument bouwt dus voort op de Contourennotitie. Het is een belangrijke volgende stap in de inhoudelijke uitwerking naar een perspectief en daarmee ook een basis voor de structurele samenwerking en wisselwerking met beide provincies rondom de ontwikkelingen van het landelijk gebied.
Het heet een groeidocument omdat het perspectief niet af is. Dat kan ook niet, omdat de NPLG-doelstellingen vanuit het Rijk nog niet bekend zijn. Maar het is wenselijk om nu dit groeidocument met u te delen en gelegenheid te geven om wensen en bedenkingen mee te geven op de ingezette koers.
Het groeidocument bestaat uit drie delen:

1. Waarom werken we aan een perspectief?
2. Hoe vullen we dat perspectief in?
3. Wat is er nodig om dat perspectief met elkaar te realiseren?

Het voorliggende Groeidocument bevat deel 1 en 2 vrijwel compleet, maar deel 3 nog niet. In deel 3 worden wel belangrijke onderdelen benoemd die nog uitgewerkt gaan worden én wordt aangegeven met welke belangrijke keuzes gemeenteraden te maken gaan krijgen. De uitwerking daarvan vindt plaats in de periode maart-juni 2023. Na het eventueel bekend worden van wensen en bedenkingen worden die betrokken bij de vertaling van die uitwerking naar een eindconcept van het RPLG.

2. Door de raad gestelde kaders

Een belangrijke basis voor de doelen en opgaven voor het groeidocument is de Strategische Agenda 2022-2027 die op 7 oktober 2020 door uw gemeenteraad is vastgesteld. Daarnaast is de Regionale Ruimtelijke Verkenning, die op 6 oktober 2021 door uw raad is vastgesteld een kader. Het document dat de scope en mate van detail aangeeft voor het RPLG is de contourennotitie, deze heeft u op 3 november 2022 besproken.

3. Effect

Met het RPLG legt de regio de verbinding tussen het Nationaal Programma Landelijk Gebied en de Provinciale Programma's Landelijk Gebied van Utrecht en Gelderland enerzijds en het gemeentelijk beleid anderzijds. Het geeft wat de regio als toekomstbeeld voor zich ziet voor het landelijk gebied en de betrokken agro-industrie. Na vaststelling door de gemeenteraden, heeft het doorwerking in gemeentelijk beleid, naar verwachting onder meer in omgevingsvisies en flankerend (ruimtelijk) beleid.

4a. Argumenten

1. *Urgentie op inhoud en proces*

Ondanks dat het RPLG nu nog niet af is, kunnen we met dit groeidocument inzicht geven wat de koers gaat worden. Daarmee kunnen we alvast de gesprekken aangaan met de provincies en aangeven wat onze gezamenlijke belangen vanuit Foodvalley zijn. En daarmee afstemmen met de provincies Utrecht en Gelderland ten behoeve van de gebiedsprogramma's die zij op 1 juli 2023 bij het Rijk ingediend moeten hebben. Naar verwachting kennen die gebiedsprogramma's een zodanig abstractieniveau dat er in de loop van 2023 en 2024 verdere uitwerking nodig is. Door het proces om rond de zomer van 2023 de eventuele wensen en bedenkingen te betrekken bij het maken van het RPLG, verwachten we tijdig goede regionale input te kunnen aandragen bij de uitwerking en doorvertaling van de provinciale gebiedsprogramma's.

2. Gedeeld belang en inzicht

De opgaven en uitgangspunten die in het groeidocument staan, komen voort uit breed gedeelde inzichten. Enerzijds vanuit de hiervoor genoemde door uw raad vastgestelde kaders en door wetgeving en beleid van de rijksoverheid, provincies en het Waterschap. Anderzijds gesprekken met en feedback van stakeholders, waaronder LTO Gelderse Vallei, Waterschap Vallei en Veluwe, Natuur en Milieu Gelderland en Utrecht en partners van het Landbouwnetwerk.

3. Samenwerking noodzakelijk

De opgaven zijn groot, complex en grensoverschrijdend, waardoor samenwerking noodzakelijk is. Bovendien hebben we in de gezamenlijkheid van de Regio meer positie in de relatie met de provincies en het Rijk.

4. Relatie met andere ruimtelijke opgaven

Dit groeidocument is de basis voor het perspectief voor het landelijk gebied. Dit perspectief zorgt voor en geeft inhoudelijke onderbouwing om in samenspraak met de Verstedelijkingsstrategie ruimtelijke keuzes te maken voor de toekomst van het ruimtegebruik van regio Foodvalley. Vandaar dat het RPLG een zelfde soort route hanteert (met wensen en bedenkingen) als de Verstedelijkingsstrategie.

5. *Informatie over Barneveldse aanpak*

Binnenkort informeren wij u door middel van een Raadsmemo over onze Barneveldse aanpak van de grote opgaven zoals die in het RPLG ook genoemd worden. Wij doen dit door middel van ons programma "Waardevol landelijk gebied". Wij adviseren deze informatie te betrekken bij de bespreking van het groeidocument RPLG.

4b. Tegenargumenten/kanttekeningen

Het is voor de regio Foodvalley geen concrete opdracht van het Rijk om een Regionaal Perspectief voor het Landelijk Gebied te maken. Het is strikt genomen een optie om niet als Regio Foodvalley gezamenlijk een Regionaal Perspectief voor het Landelijk Gebied te maken. Dat heeft de volgende gevolgen:
1) de toekomst voor het landelijk gebied kan op regioschaal niet gelijkwaardig en in samenhang worden ontwikkeld met bijvoorbeeld de Verstedelijkingsstrategie en de integrale ruimtelijke opgave, die de provincies bij het ministerie van BZK moeten aanleveren;
2) Als afzonderlijke gemeente staan we er dan alleen voor om de opgaves voor het landelijk gebied het hoofd te bieden en de gesprekken met de provincies te voeren
3) Als afzonderlijke gemeente hebben we niet de omvang en slagkracht om voldoende gelijkwaardig gesprekspartner te zijn met de provincies en het rijk.

5. Alternatieve scenario's
Niet van toepassing.

6. Participatie en communicatie
Op 10 mei staat er een raadsinformatiebijeenkomst gepland die in het teken zal staan van het RPLG, met daarin ruimte voor gerelateerde thema's zoals de Regio Deal (meetnetwerk) en toelichting op het regio-arrangement. Hiervoor worden alle raadsleden van de regio Foodvalley uitgenodigd. De regiocommissie organiseert op 27 juni 2023 een regionaal raadsgesprek over het Groeidocument.

7. Proces
Vervolg/besluitvormingsproces:
Komende maanden wordt gewerkt aan het uitbouwen en uitwerken van dit groeidocument. Bij eventuele wensen bedenkingen nemen we deze mee in de verdere uitwerking van het RPLG.
In de loop van 2023 volgt besluitvorming in het Regiobestuur, vermoedelijk in december. Daarna wordt het ter vaststelling aangeboden aan de acht gemeenteraden.

Vervolgstappen/planning/uitvoering:
Bij de verdere totstandkoming van het RPLG werken we samen met relevante stakeholders, zoals het Waterschap, LTO Gelderse Vallei, Natuur en Milieu Gelderland/Utrecht en vele andere partijen. Verder wordt het landbouwnetwerk actief betrokken om hun input te geven.

8. Financiële gevolgen
Op dit moment zijn er nog een aantal politieke en inhoudelijke onzekerheden met betrekking tot de belangrijke opgaven voor het landelijk gebied. Landelijke besluiten hebben potentieel veel invloed op de uitwerking en op de planning, zodat er een reëel risico lijkt te bestaan op vertragingen in de planning. Maar ook dat het RPLG nooit volledig 'af' kan zijn, aangezien bepaalde wetgeving nu niet bekend is.

9. Risico's
Op dit moment zijn er nog een aantal politieke en inhoudelijke onzekerheden met betrekking tot de belangrijke opgaven voor het landelijk gebied. Landelijke besluiten hebben potentieel veel invloed op de uitwerking en op de planning, zodat er een reëel risico lijkt te bestaan op vertragingen in de planning. Maar ook dat het RPLG nooit volledig 'af' kan zijn, aangezien bepaalde wetgeving nu niet bekend is.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
W. Wieringa J. van der Tak

Bijlagen:
1. Aanbiedingsbrief Groeidocument RPLG voor WenB mrt 2023
2. Notitie proces RPLG maart tot juli 2023
3. Onderzoeksrapport AgrifFoodmonitor Regio Foodvalley 2022
4. RPLG Groeidocument 30 maart 2023 wensen en bedenkingen